

Boken Hiroshima påminnelse om krigets lidande

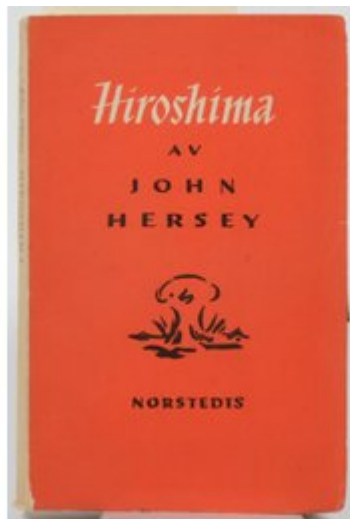
Henrik Schedin vill kunna se familjens japanska vän Saeko Miyahara i ögonen när han förhoppningsvis besöker henne nästa år. För honom är moral och etik en viktig anledning till att Sverige inte ska gå med i NATO.

Min familj bodde två år i Japan när jag var barn och vi hamnade i ett hus rakt över gatan från familjen Miyahara som snabbt blev goda vänner till oss. Saeko san är en fredsälskande person driven av patos och moral. Hon har en tydlig bild av rätt och fel och därför är heller inte ett medlemskap i en attackstyrka med kärnvapen något hon förespråkar.

Även om hon själv var ung och inte bodde i Hiroshima när bomben föll har den ärrat henne liksom de flesta i hennes generation. Hennes pappa begav sig från deras hemstad Matsue till Hiroshima kort efter att den första atombomben hade släppts för att hjälpa till att städa upp och ta hand om offren. Han kom hem som en slagen man och dog kort efter hemkomsten, troligtvis av den starka strålningen som fanns kvar i staden.

Någon annan som besökte Hiroshima relativt kort efter bombnedslaget var den amerikanska journalisten John Hersey, som innan dess hade rapporterat från Stillaohavs kriget. Besöket resulterade i ett långt reportage i veckomagasinet the New Yorker som sedan publicerades som bok 1946 med titeln *Hiroshima*, i svensk översättning av Gösta Olzon samma år.

De
t
är
en
sk
il
dr
in
g
av
de
n
fö
rs
tö
rd
a
st
ad
en
oc
h
se
x
öv
er
le
va
nd
e
pe
rs
on
er
. Re
po

Översättning av Gösta Olzon

rt
ag
et
är
sk
ri
ve
t
i
så
ka
ll
at
Ne
w
Jo
ur
na
li
sm
-
st
il
oc
h
sp
rä
ng
er
in
in
sl
ag
av
be
sk
ri

va
nd
e
oc
h
sk
ön
li
tt
er
är
na
tu
r
i
re
po
rt
ag
et
.

Hersey besökte Hiroshima ungefär nio månader efter bomben och krigsslutet men det är fortfarande en gripande skildring av en stad i spillror och både tragiska och lyckosamma levnadsöden. Ibland kan jag tycka det blir lite väl sakligt, men det kanske inte är så konstigt när han skildrade något som aldrig tidigare hade hänt och han blev tvungen att ta sig an en sådan katastrof via siffror.

Idag vet vi om atombombens förfärliga inverkan, men då var det något nytt. Så alla beskrivningar av smältande tegelpannor eller svärtade elstolpar så och så många meter från detonationsplatsen kan bli lite tråkig läsning idag. Vid publiceringen däremot var det troligtvis nödvändigt för att skapa en förståelse för atombombens destruktiva kraft.

Ett vanligt bombnedslag är påtagligt med en explosion med

begränsad förstörelse. En atombomb är mer abstrakt och därmed också obehagligare, och i Hiroshima och Nagasaki visste dessutom ingen vad det var som hade drabbat dem. En förvirring och oro som Hersey skildrar väl då han beskriver ryktesspridningen om vad det var för bomb och om det skulle komma fler.

Detta är bland det mest rörande i Herseys bok, en befolkning som inte bara står inför förstörelse men också en skräckfylld okunskap om vad som har drabbat dem. Det gick rykten om att det var en explosiv gas som hade spridits över staden som antändes i kontakt med elledningar, och det var därför ingen upptäckte själva bomben. Eller att gasen var giftig och det var därför folk blev sjuka efteråt.

Det är en hemsk terror att utsätta en civilbefolkning för. Inte nog med de materiella skador och förlorade liv som bomben först orsakade, utan att även sprida skräck i och med osäkerheten kring vad som faktiskt har hänt.

Bo
ke
n
H
i
r
o
s
h
i
m
a
är
en
br
a
på
mi
nn
el
se

om
kr
ig
et
s
ko
ns
ek
ve
ns
er
oc
h
li
da
nd
e.
Äv
en
om
de
t
in
te
sa
kn
as
ex
em
pe
l
på
kr
ig
et
s
fa

so
r
ju
st
nu
.
Bi
ld
er
na
oc
h
be
rä
tt
el
se
rn
a
fr
ån
Uk
ra
in
a
är
he
ms
ka
.
Et
t
kr
ig
so
m
ha

r
ko
mm
it
nä
ra
oc
h
dr
ab
ba
r
os
s
äv
en
om
in
te
bo
mb
er
na
fa
ll
er
in
om
vå
ra
gr
än
se
r.

Japan var långt ifrån oskyldiga under andra världskriget, men frågan är om landet och dess civilbefolkning förtjänade att

bli straffade med två atombomber? Då var fascistiska Japan onda och vid sidan av Nazityskland även de hela världens fiende. Nu är det Ryssland som är onda och hela världens fiende, men är ryssarna också atombombs-onda?

Ryssland hotar själva med atombomber och tredje världskrig vilket givetvis är mycket obehagligt. Obehagligt till den grad att Putin har skrämt oss svenskar att kasta oss in i ett NATO-medlemskap som verkar bli av. Vi kastar oss in i en allians som har kärnvapen i stället för att verka för nedrustning. Det hade i stället varit klokt att ta ett steg tillbaka, fundera på Hiroshima, alla andra krig och verka för fred.

Att ingå i NATO kan innebära att vi piskar upp stämningen ytterligare genom att förflytta NATOs gräns närmare den ryska gränsen. Att bli en del av att rusta upp och provocera Ryssland mer i en tid då Putin är lynnig, låter inte bara omoraliskt men även lite korkat. Putin kommer inte sitta kvar på makten för alltid så detta är inte en evig spänning i Europa. Nu när vi går med i all hast hoppas jag vi avsäger oss medlemskapet lika snabbt när Putin är borta från makten och kriget i Ukraina har ebbat ut.

Sveriges medlemskap betyder inte att svenska försvaret per automatik blir kärnvapenbestyckat. Men kanske är det illa nog att vara med i ett gäng som har beväpnat sig med kärnvapen. Det är klart det är tryggt att känna att vi har stormakterna USA och England i ryggen om Putins lakejer kommer och att de nordiska grannländerna är enade under samma allians, men finns det en moral i det?

Jag förstår givetvis att det är orimligt att Sverige ska avstå från att gå med i NATO bara för att jag ska kunna träffa en japansk äldre dam i lugn och ro nästa år. Det finns trots allt större aspekter än mig och mitt samvete i världspolitiken, även i denna individualistiska tid. Men en moralisk bastion bör inte förringas heller – att påminnas om rätt och fel och utgå från det etiska är rimligt. Speciellt under hot om krig.

Henrik Schedin